

چرا شب نیمه شعبان هم پای شب قدر است؟

احتمال دارد شب نیمه شعبان نیز شب قدر باشد، چنانچه در روایات به برخی اعمال لیلای قدر در این شب نیز سفارش گردیده است.

احتمال دارد شب نیمه شعبان نیز شب قدر باشد، چنانچه در روایات به برخی اعمال لیلای قدر در این شب نیز سفارش گردیده است.

به گزارش خبرنگار مهر، «شب نیمه شعبان که میلاد موفور السرور حضرت حجت (عج) است، احتمال دارد شب قدر نیز باشد، و در روایات به برخی اعمال لیلای قدر در این شب نیز سفارش گردیده است. (۱) همان گونه که در برتری شب های قدر فرموده اند که فَاِنَّهَا لَيْلَةٌ اَلَى اللّٰهِ عَلٰى نَفْسِهِ اَلَا يَرٰ سَآئِلًا لَّهٗ فِيْهَا مَا لَمْ يَسْأَلْ مَعْصِيَةً. (۲) در فضیلت شب نیمه شعبان نیز نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که خداوند در شب نیمه شعبان به اندازه موی گوسفندان قبیله بنی کلب بندگان را می آفریزد: یَغْفِرُ اللّٰهُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مَن شَعْبَانَ مَن خَلَقَهُ بِقَدْرِ شَعْرِ مَعْزَى بَنِي كَلْبٍ (۳) و این سخن، کنایه از فراوانی آمرزیده شدگان در آن شب مبارك است. (۴)

«روایات فراوانی درباره اعمال این شب وارد شده است. از جمله آن اعمال، صد رکعت نماز با هزار قل هو الله است که در هر رکعت بعد از حمد ۱۰ بار خوانده می شود.» (۵)

در روایت است که هر که احیا دارد این شب را نمیرد دل او در روزی که دلها بمیرند. ابو البختری وهب بن وهب از حضرت امام جعفر صادق از پدرش از جدش از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام روایت کرده است که آن حضرت در چهار شب علاقمند بودند آن شبها را به عبادت احیا بدارند و آن چهار شب اول رجب و شب نیمه شعبان و شب عید فطر و شب عید قربان بود. (۶) فرموده است: (صلی الله علیه و آله) در روایتی پیامبر اکرم «شب نیمه شعبان در حال استراحت بودم که جبرائیل مرا صدا زد. بلند شدم و به قبرستان بقیع رفتم. جبرئیل خطاب به من گفت: ای رسول خدا! می دانی امشب چه شبی است؟ امشب شبی است که اگر کسی از اشقیاء باشد و از خدا کمک بخواهد، خدا نامش را از شمار اشقیاء محو می کند و در زمره شهدا می نویسد. امشب شبی است که درهای آسمان به روی بندگان باز می شود. باب التوبه، باب الرضوان، باب الإحسان، باب المغفرة و...» (۷)

کلام نورانی دیگری از امام صادق علیه السلام نشان می دهد نیمه شعبان نیز در حدّ خویش، شب قدر و واجد یکی از درجات تقدیر امور است. ایشان در برابری این سنت با لیلای مبارکه قدر فرمود: اِنَّهَا اللَّيْلَةُ الَّتِي جَعَلَهَا اللّٰهُ لَنَا اَهْلَ الْبَيْتِ يَازَاءَ مَا جَعَلَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ لِنَبِيِّنَا صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ (۸)؛ همان طور که خداوند به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم شب قدر مرحمت فرمود، به ما اهل بیت نیز نیمه شعبان را عطا کرد.

امام باقر علیه السلام در پاسخ پرسشی درباره فضیلت شب نیمه شعبان فرمود که با فضیلت ترین شب پس از لیلۃ القدر شب نیمه شعبان است که خداوند در این شب فضل خویش را بر بندگان ارزانی می دارد و با من و کرم خود آنان را می آفریزد، پس برای نزدیکی به خدای سبحان در این شب بکوشید چون خداوند سوگند یاد کرده است که هیچ سائلی را تا وقتی که امر ناپسند و گناهی نخواست است محروم نگرداند: هِيَ اَفْضَلُ لَيْلَةٍ بَعْدَ لَيْلَةِ الْقَدْرِ؛ فِيْهَا يَمْنَحُ اللّٰهُ تَعَالٰى الْعِبَادَ فَضْلَهُ وَ يَغْفِرُ لَهُمْ مَتَمَّةً. فَاجْتَهِدُوا فِي الْقُرْبَةِ اِلَى اللّٰهِ (تعالی) فِيْهَا، فَاِنَّهَا لَيْلَةُ اَلَى اللّٰهِ تَعَالٰى عَلٰى نَفْسِهِ اَلَا يَرٰ سَآئِلًا لَّهٗ فِيْهَا، مَا لَمْ يَسْأَلْ مَعْصِيَةً وَ . . . فَاجْتَهِدُوا فِي الدَّعَاءِ وَ الثَّنَاءِ عَلٰى اللّٰهِ (عزّ و جلّ). (۹)

پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم نیز شب نیمه شعبان به عایشه فرمود که در نیمه شعبان اجلها نوشته و ارزاق قسمت می گردد و خدای عزّ و جلّ در این شب ... بندگان را می آفریزد و فرشتگان را به آسمان دنیا و از آنجا به زمین نازل می کند و در این نزول ابتدا در مکه فرود می آیند: اما تعلّمین اَيّ لَيْلَةٍ هَذِهِ؟ اِنَّ هَذِهِ اللَّيْلَةُ لَيْلَةُ النِّصْفِ مَن شَعْبَانَ؛ فِيْهَا يَكْتَبُ اَجَالَ وَ فِيْهَا تَقْسَمُ اَرْزَاقُ وَ اِنَّ اللّٰهَ (عزّ و جلّ) لِيَغْفِرَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ مَن خَلَقَهُ اَكْثَرَ مَن عَدَدِ شَعْرِ مَعْزَى بَنِي كَلْبٍ وَ يَنْزِلُ اللّٰهُ (عزّ و جلّ) مَلَائِكَةً اِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا وَ اِلَى الْاَرْضِ بِمَكَّةَ. (۱۰ و ۱۱)

مرحوم سید ابن طاووس می گوید: «در روایتی دیدم که کمیل بن زیاد نخعی گفته است: به اتفاق جمعی از اصحاب در حضور امیر المؤمنین (علیه السلام) در مسجد بصره نشسته بودیم. شخصی از آن حضرت پرسید منظور خدای سبحان که می فرماید: در آن شب مبارك هر کار محکم و استواری فیصله داده و تفریق می شود: فِيْهَا يُفَرَّقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيمٍ (۱۲) چه شبی است؟ امام علی (علیه السلام) فرمود: منظور، شب نیمه شعبان است. قسم به کسی که جان علی در دست اوست کسی نیست مگر این که آنچه تا آخر سال از خیر و شرّ بر او جاری می شود در این شب رقم می خورد. بنده ای آن را زنده نگه نمی دارد و دعای خضر را در آن نمی خواند مگر آن که به اجابت می رسد. وقتی که آن حضرت به خانه خود رفت به خانه اش رفتم، در زدم، فرمود: کمیل! چه چیزی تو را به این جا آورد؟ گفتم: آموختن دعای خضر. فرمود: بنشین، وقتی این دعا را حفظ کردی در هر شب جمعه آن را

بخوان یا در ماه يك بار یا سالی يك بار یا در عمرت يك بار بخوان که از جانب خدا یاری خواهی شد و خدا رزقت را خواهد رساند و مشمول مغفرت او خواهی شد. ای کمیل! طول معاشرت تو با ما سبب می‌شود که خواسته‌ات را به بهترین وجه برآورده کنیم. آنگاه دعا را املا کرد و کمیل نوشت و بدین جهت به نام او مشهور شد. در روایت دیگر از کمیل نقل شده است که وی دید امیر المؤمنین (علیه السلام) در شب نیمه شعبان این دعا را در حال سجده خواند. بنابراین، اصل این دعا مربوط به شب نیمه شعبان است.» (۱۳)

منابع:

- ۱- امالی، طوسی، ص ۲۹۷؛ وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۱۰۶
- ۲- فضائل الأشهر الثلاثة؛ ص ۶۱؛ بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۸۶
- ۳- فضائل الأشهر الثلاثة؛ ص ۶۱؛ بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۸۶
- ۴- امام مهدی (عج) موجود موعود آیت الله جوادی آملی صص ۶۱-۶۰
- ۵- آفتاب ولایت آیت الله مصباح ص ۳۳ به نقل علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۴۱۳، باب ۳۰، ح ۱
- ۶- مفاتیح الجنان، اعمال شب نیمه شعبان
- ۷- آفتاب ولایت آیت الله مصباح ص ۳۳ به نقل علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۴۱۳، باب ۳۰، ح ۱
- ۸- امالی، طوسی، ص ۲۹۷؛ مصباح المتعبد، ص ۷۶۲؛ بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۸۵
- ۹- امام مهدی (عج) موجود موعود ص ۶۱ به نقل از امالی، طوسی، ص ۲۹۷
- ۱۰- فضائل الأشهر الثلاثة، ص ۶۲؛ بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۸۹
- ۱۱- امام مهدی (عج) موجود موعود صص ۶۱-۶۰
- ۱۲- سوره دخان/ ۴۷
- ۱۳- عصاره خلقت درباره ی امام زمان (عج) آیت الله جوادی آملی صص ۲۵-۲۳